

Abstrakt

PACKOVÁ, Katarína. *Moc, Panoptikum a Elektronický dohľad*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Fakulta humanitních studií, Katedra Elektronické kultury a sémiotiky, 2013. 85 s. Vedúci diplomovej práce Mgr. Martin Švantner

Cieľom tejto diplomovej práce je analýza moci, dohľadu a kontrolných aspektov súčasnej spoločnosti a ich prejavy v novom elektronickom analytickom priestore, ktorý sa s rozvojom informačných a komunikačných sietí dnes pred nami objavuje. Hypotézou diplomovej práce je predpoklad dvojjazyčnosti dohľadu a neudržateľnosť dystopických teórií dohľadu v prostredí súčasnej spoločnosti. Táto diplomová práca má teda za cieľ ukázať, že dohľad v súčasnej spoločnosti má dve tváre a teda, že so sebou nenesie iba obmedzenia, ale paradoxne i slobodu. Súčasťou diplomovej práce je predovšetkým popis teórie moci a mocenských vzťahov a u kľúčového autora Michela Foucaulta a taktiež popis novodobej teórie „*surveillance*“ podľa David Lyona, ktoré budú tvoriť hlavný teoretický rámec pre analýzu charakteru moci a dohľadu v súčasnej spoločnosti. Ďalšími dôležitými autormi, o ktorých sa vo svojich úvahách budem opierať sú napríklad Gilles Deleuze, či Paul Virilio, ktorí v súčasnej spoločnosti zdôrazňujú prechod od režimu uzatvárania k režimu kontroly. Prostredníctvom Foucaultovho pojatia moci, utvárania subjektu, pôsobenia mocenských vzťahov v celej spoločnosti a novodobej teórie *surveillance* sa pokúsím popísať súčasný charakter moci, sociálnej kontroly a pokúsím sa nájsť odpoveď na otázku nakoľko je dnešný človek subjektom a objektom moci a vedenia a či je súčasný dohľad možné považovať za Elektronické Panoptikum. Súčasťou práce bude i komparácia dvoch konceptov a to elektronickej demokracie a elektronickej kontroly v kyberpriestore a príklady odporu a boja s mocou.

Kľúčové slová:

Moc. Mocenské vzťahy. Subjekt. Panoptikum. Disciplinárna spoločnosť. Kontrola. Kultúra kontroly. Dohľad. Spoločnosť dohľadu. Elektronická demokracia. Dvojjazyčnosť dohľadu.